

Handläggare
Ewa Norrström
Kundvals- och finansieringsavdelningen

Diarienummer
13FNU/0106

Finansieringsnämnden för
utbildning

Utredning om grundplacering av elever i grundskolans grundplaceringsområden

Förslag till beslut

Riktlinjer för grundplacering av elever i grundskolans grundplaceringsområde godkänns.

Beslutsnivå

Finansieringsnämnden för utbildning

Sammanfattning

För att förtydliga regler kring grundplacering av elever har riktlinjer utarbetats. Riktlinjerna omfattar principer för grundplacering till förskoleklass och elever som flyttar in i eller återkommer till grundskolors grundplaceringsområde. Det föreslås även att begreppet upptagningsområde byts ut mot begreppet grundplaceringsområde.

Bakgrund

En översyn har genomförts av rutinerna kring elevers grundplacering i grundplaceringsområden (fd. upptagningsområde). Problematiken kring grundplacering av elever har ökat och därmed behovet av förtydligande av regler kring processen.

Ärendebeskrivning

Bestämmelser

Enligt skollagen (2010:800) ska hemkommunen informera vårdnadshavare om förskoleklassen och syftet med denna samt verka för att barnen deltar i den.¹ Att delta i förskoleklassverksamheten är frivilligt. Hemkommunen ansvarar för att utbildning i förskoleklass kommer till stånd för alla barn i kommunen som önskar sådan utbildning.² Förskoleklass ska erbjudas barn bosatta i Sverige från och med höstterminen det år de fyller sex år.³ En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet

¹ 9 kap. 4 §.

² 9 kap. 12 §.

³ 9 kap. 5 §.

åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet. Kommunen får annars frånga elevens vårdnadshavares önskemål endast om den önskade placeringen skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.⁴ En elev som tagits emot i förskoleklass vid en viss skolenhet har rätt att fortsätta sin utbildning vid samma skolenhet.⁵

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt som inträder höstterminen det kalenderår barnet fyller sju år.⁶ Skolplikten motsvaras av rätten till utbildning. Kommunen ansvarar för att utbildning i grundskolan kommer till stånd för alla som har rätt att gå i grundskolan och som inte fullgör sin skolgång på annat sätt.⁷

Bestämmelserna i skollagen gällande placering i grundskolan är i princip likalydande som för förskoleklassen. Möjlighet att frånga vårdnadshavares önskemål kan göras i grundskolan om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elever trygghet och studiero.⁸

Elever i grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts om vissa krav uppfylls. Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem.⁹

Nuläge

I enlighet med reglemente beslutar finansieringsnämnden för utbildning bl.a. om grundskolornas grundplaceringsområde (fd. upptagningsområde), ansvarar för elevens rätt till utbildning och att elever är skolplacerade vid en skolenhet. Vidare ansvarar nämnden även om beslut om rätt till skolskjuts.

Elever som har sin folkbokföringsadress i upptagningsområdet informeras skriftligen av kundvals- och finansieringsavdelningen inför skolvalet om förskoleklass och i vilken grundskola kommunen grundplacerat eleven.

Under skolvalsperioden ges vårdnadshavare möjlighet att välja skola. En elevs slutgiltiga skolplacering behöver således inte vara på den skola där kommunen grundplacerat eleven. Eleven är dock garanterad plats i grundplaceringsskolan. I bedömningen av rätt till skolskjuts utgår man från den skola kommunen grundplacerat eleven i.

I senaste skolvalsperioden uppstod problem med att ett för stort antal elever grundplacerades i en grundskola. För att i framtiden undvika att problem uppstår har riktlinjer utarbetats för att tydliggöra hur elever ska grundplaceras.

Antal elever i en grundskolas grundplaceringsområde är inte statistiskt. Elever flyttar till kommunen, inom kommunen eller väljer att återvända efter en skolplacering i annan kommun. Inför grundplacering krävs att regler upprättas för att tydliggöra hur även

⁴ 9 kap. 15 §.

⁵ 10 kap. 31 §.

⁶ 7 kap. 2 och 10 §§.

⁷ 10 kap. 24 §.

⁸ 10 kap. 30 §.

⁹ 10 kap. 32 §.

dessa elever ska grundplaceras. Rutiner kring hur dessa elever grundplaceras har varit otydliga.

Begreppet upptagningsområde föreslås ändras till grundplaceringsområde så att det tydligare framgår syftet med begreppet.

Skolval

Inom ramen för skolvalet väljer en del elever en annan grundskola än den som kommunen grundplacerat eleven i. Detta kan påverka bedömningen av antal elever som grundplaceras i en grundskolas grundplaceringsområde.¹⁰

Tabell 1. Antal elever i förskoleklass.

	2013 (sept)	2012 (okt)	2011 (sept)	2010 (sept)
Kommunal	513	566	470	501
Fristående i Värmdö	107	115	107	107
Andra kommuner	7	5	9	1
Total	627	686	586	609

Källa: Värmdö kommun

Siffrorna visar antal elever folkbokförda i Värmdö som går i förskoleklass under perioden 2010-2013. De senaste åren har 17-20 procent av eleverna valt annan grundskola än kommunens grundskolor.

Tabell 2. Elevströmmar i förskoleklass från grundplaceringsskola.

Skola	13/14 %	11/12 %	10/11 %	09/10 %	Variation
Brunn	49	44	46	35	35-49
Djurö	20	20	8	11	8-20
Ekedal	39	42	20	29	20-42
Fågelvik	20	22	7	15	7-22
Hemmesta f-5	31	43	21	41	21-43
Kyrkskolan	43	42	4	24	4-43
Munkmora	46	56	68	65	46-68
Skärgård	0	20	50	21	0-50
Vik	28	38	12	21	12-38
Ösby	15	13	11	17	11-17

Källa: Värmdö kommun

Tabellen visar hur stor andel av eleverna i förskoleklass som är folkbokförda i skolans grundplaceringsområde som valt att gå i annan skolan inom kommunen eller i skola i annan kommun. Statistik saknas för läsåret 12/13. Andelen elever som väljer annan skola varierar mellan skolor. För vissa skolor är andelen variation mellan åren stor. Eftersom

¹⁰ Om elever i det fria skolvalet väljer en annan grundskola än grundplaceringen har proVarmdo utarbetat riktlinjer för urval om det är fler sökande till skolan än skolans lediga utbildningsplatser.

statistiken visar tidigare läsår används skolornas gamla namn. Kolumnen längst till höger visar mellan vilka värden andelen varierar.

Kommande läsår

De kommunala grundskolorna i Värmdö har redogjort för hur många utbildningsplatser i förskoleklass de kommer att ha läsåret 14/15.

Tabell 3. Antal utbildningsplatser i förskoleklass per skola jmf med antal förskoleklass elever i skolornas grundplaceringsområden. ¹¹

Skola	Elevplatser f-klass lå 14/15	2014	2015	2016	2017	2018
Brunn	60	97	82	95	104	105
Farstaviken	50 (-75)	60	94	64	71	70
Fågelsvik	50	29	20	24	20	14
Hemmesta	75	84	89	86	83	88
Kyrskolan	24	26	28	21	28	25
Munkmora	50	63	58	71	63	69
Vik	75	101	108	92	96	92
Värmdö skärgård	50 (4x20)	52	51	55	50	44
Ösby	78	80	91	85	80	86
Totalt	512	592	621	593	595	593

Källa: Värmdö kommun

Den färglagda kolumnen visar det antal utbildningsplatser i förskoleklass som grundskolorna uppger att de planerar erbjuda läsåret 14/15. Övriga kolumner visar antal elever i grundskolornas grundplaceringsområde fram till 2018. Kyrskolan uppger att de kan utöka utbildningsplatserna till 48. Värmdö skärgårdsskola kan erbjuda 20 utbildningsplatser per ö. På fd. Djurö skola kan man erbjuda 50 utbildningsplatser. De utbildningsplatser som finns på öarna (80) i Värmdö skärgårdsskola är inte inräknade i totalen. Farstavikens skola fd. Ekedalsskolan är osäkra på hur många utbildningsplatser i förskoleklass de kan erbjuda. I totalen har det lägre antalet (50) inräknats. Denna siffra ingår i totalen.

Antal utbildningsplatser i förskoleklass i de fristående skolorna i kommunen läsåret 14/15 förväntas bli 118.

Totalt sett i kommunen finns det tillräckligt med utbildningsplatser i förhållande till prognostiserat elevantal läsåret 14/15. Det kan dock uppstå problem på vissa skolor. Eftersom andelen som väljer annan skola varierar är det svårt att göra en korrekt uppskattning.

I flera av skolornas grundplaceringsområden kan det enligt prognosen finnas fler folkbokförda elever än skolan har plats för. Om vi beaktar tabell 2 visar det dock att andelen elever som väljer annan skola troligtvis motverkar att ett för stort antal elever

¹¹ Siffrorna är hämtade från befolkningsprognosen.

grundplaceras på skolan. Det är viktigt att överenskommelser görs med respektive rektor om hur många elever som ska grundplaceras på skolan.

Ekonomiska konsekvenser

Bedömningen görs att förslaget inte får några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Bedömningen görs att förslaget inte får några konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Förslaget bedöms få positiva konsekvenser för medborgarna eftersom det tydliggörs hur elever grundplaceras.

Bedömning

Riktlinjerna innebär att regler kring grundplacering tydliggörs. Information om elevers grundplacering samlas som säkerställer korrekt information i bedömningen om rätt till skolskjuts. Undantagsprinciperna i riktlinjerna i kombination med överenskommelse med respektive rektor säkerställer att inte för många elever grundplaceras på en skola.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kundvals- och finansieringsavdelningen i samverkan med proVarmdo.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Riktlinjer för grundplacering av elever i grundskolans grundplaceringsområde.	Bilaggs

Monica Fransson
Kundvals- och finansieringschef